

دومین همایش ملی افق های نوین در توانمندسازی و توسعه پایدار معماری عمران گردشگری و محیط زیست شهری و روستایی

۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۴

تدوین الگوی مدل تاب آوری توسعه پایدار جوامع محلی در مدیریت بحران طبیعی

شهباز اکبری^{۱*}، مریم حبیبی بابادی^۲

^۱ مدیر پژوهش علمی کاربردی هلال احمر پست الکترونیکی: A09133827514@gmail.com
^۲ دانشجوی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد شهرکرد پست الکترونیکی: M09131858551

چکیده

امروزه، تاب آوری راهی برای تقویت جوامع با استفاده از ظرفیت های آن ها مطرح می شود و تعریف ها، رویکردها، شاخص ها و مدل های سنجشی متفاوتی در مورد آن شکل گرفته است. از این رو، به نظر بسیاری از محققان، تاب آوری یکی از مهم ترین موضوعات برای رسیدن به پایداری است. هدف از این تحقیق بالابردن ظرفیت محلی به منظور ایجاد تاب آوری در مقابل مخاطرات طبیعی به عنوان یکی از شاخص های مهم توسعه پایداری است. در این پژوهش ضمن ارائه ویژگی های یک جامعه تاب آور که توانایی یا ظرفیت اجتماعی بالایی در برآورد، آمادگی، پاسخگویی و بازیافت فوری در زمینه اثرات بحران را دارد، شاخص های تاب آوری در ابعاد اجتماعی، اقتصادی، نهادی و محیطی - کالبدی بررسی می شود. در نهایت با توجه به روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و کتابخانه ای در این مطالعه، به این نتیجه رسیدیم که مناسب ترین مدل تاب آوری برای رسیدن به توسعه پایدار در برابر بحران های طبیعی، مدل ترکیبی مکانی و جامعه محور است؛ زیرا کانون این مدل بر تاب آوری اجتماعی مکان هاست و نمی توان آن ها را از فرایندهای اجتماعی جدا کرد. این مدل، تاب آوری را شرط پیش بینی شده یا ذاتی و یا یک فریند نشان می دهد. رویکردهای جامعه محوره صورت بالقوه بر توانمندسازی مشارکتی و ایجاد ساختارهایی با قابلیت انتقال تفکرات و مطالبات از پایین به بالابنای می شوند. در این رویکرد که با هدف کاهش آسیب پذیری و افزایش توانمندی جوامع در معرض خطر به کار گرفته می شود، مردم محلی در تمامی مراحل شناسایی و تجزیه و تحلیل مخاطرات، برنامه ریزی کاهش مخاطرات و اجرای برنامه های مدیریت بحران فعالانه مشارکت می کنند و در مرکز تصمیم گیری ها قرار دارند. زیرا این الگوی توانمند هم زمان، دارای ویژگی هایی مانند مکان محور بودن و یکپارچه نگری در انتخاب ابعاد و شاخص ها و مشارکت پذیری مردم به عنوان ذینفعان اصلی در مدیریت بحران های طبیعی جوامع محلی باشد.

واژه های کلیدی: تاب آوری، جوامع محلی، مدیریت بحران طبیعی، توسعه پایدار